

PREVENTION OF CRIME AND DELINQUENCY AMONG YOUNG PEOPLE

J.A. Kuvatov¹

Investigative Department under the Office of Coordination of the Activities of Internal Affairs Bodies of Chilonzor District of Tashkent City

KEYWORDS

Crime Prevention,
Delinquency Prevention,
Youth Programs,
Community Engagement,
Education Initiatives, Young
People, Social Well-being,
Crime Reduction, Youth
Empowerment

ABSTRACT

This article examines the strategies and initiatives aimed at the prevention of crime and delinquency among young people in Uzbekistan. As a nation committed to nurturing a secure and prosperous future, Uzbekistan has implemented a range of proactive measures to address the challenges faced by its youth. Through a comprehensive analysis of youth-focused programs, community engagement, and educational interventions, this article highlights the importance of prevention in safeguarding the well-being of young individuals and fostering a harmonious society.

2181-2675/© 2023 in XALQARO TADQIQOT LLC.

DOI: **10.5281/zenodo.10446192**

This is an open access article under the Attribution 4.0 International(CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

¹ The head of the division, lieutenant colonel, Investigative Department under the Office of Coordination of the Activities of Internal Affairs Bodies of Chilonzor District of Tashkent City, Uzbekistan

YOSHLAR O'RTASIDA JINOYATCHILIK VA HUQUQBUZARLIKLARNING OLDINI OLISH

KALIT SO'ZLAR/ КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА:

Huquqbuzarliklarning oldini olish, Yoshlar dasturlari, Jamiyat faolligi, Ta'lim tashabbuslari, Yoshlar, Ijtimoiy farovonlik, Jinoyatchilikni kamaytirish, Yoshlar imkoniyatlarini kengaytirish.

ANNOTATSIYA/ АННОТАЦИЯ

Ushbu maqolada O'zbekistonda yoshlar o'rtasida jinoyatchilik va huquqbuzarliklarning oldini olishga qaratilgan strategiya va tashabbuslar ko'rib chiqiladi. O'zbekiston xavfsiz va farovon kelajakni ta'minlashga bel bog'lagan davlat sifatida yoshlar oldida turgan muammolarni hal etish bo'yicha qator faol chora-tadbirlarni amalga oshirdi. Yoshlarga yo'naltirilgan dasturlar, jamoatchilik ishtiroki va ta'lim tadbirlarini har tomonlama tahlil qilish orqali ushbu maqola yosh shaxslar farovonligini ta'minlash va barkamol jamiyatni shakllantirishda profilaktikaning muhimligini ta'kidlaydi..

Yoshlar o'rtasida jinoyatchilik va huquqbuzarliklarning oldini olish har qanday jamiyat uchun bexatar va barkamol kelajakni ta'minlash uchun muhim masaladir. Boy madaniy merosga ega, taraqqiyotga intilayotgan xalq O'zbekiston sharoitida yoshlar oldida turgan muammolarni hal etish ustuvor vazifadir. Ushbu maqolada O'zbekiston yosh aholi o'rtasida jinoyatchilik va huquqbuzarliklarning oldini olish bo'yicha amalga oshirilayotgan strategiyalar, dasturlar va tashabbuslar haqida so'z boradi.

Markaziy Osiyo chorrahasida joylashgan O'zbekiston so'nggi yillarda o'z yoshlari uchun xavfsiz va farovon muhit yaratish borasida salmoqli yutuqlarga erishdi. Mamlakatning yoshlar farovonligini oshirishga sodiqligi barqaror rivojlanish, jumladan tinchlik, adolat va kuchli institutlarni targ'ib qilish bo'yicha global maqsadlarga mos keladi (Birlashgan Millatlar Tashkiloti, 2015).

Dunyoning ko'plab mamlakatlarida bo'lgani kabi O'zbekistonda ham yoshlar duch kelayotgan muammolar ko'p qirrali. Ijtimoiy-iqtisodiy nomutanosiblik, ta'lim olish va ish bilan ta'minlash imkoniyatlarining cheklanganligi, ijtimoiy ta'sirning turli shakllariga duchor bo'lish kabi omillar yoshlarning huquqbuzarlik va jinoiy faoliyatga moyil bo'lishiga yordam beradi.

Bu vazifalarni hal etish uchun O'zbekistonda jinoyatchilik va huquqbuzarliklarning oldini olish bo'yicha kompleks yondashuv amalga oshirildi. Bu yoshlarga yo'naltirilgan dasturlarni, yosh shaxslarni qo'llab-quvvatlovchi dasturlarni, tegishlilik va mas'uliyat tuyg'usini rivojlantiruvchi jamiyatni jalb qilish tashabbuslarini va yoshlarni ongli hayot tanlash uchun zarur bo'lgan ko'nikma va

bilimlar bilan qurollantiradigan ta'lim tadbirlarini o'z ichiga oladi.

Ushbu maqola O'zbekistonda yoshlar o'rtasida jinoyatchilik va huquqbuzarliklarning oldini olish borasida amalga oshirilayotgan faol chora-tadbirlarni yoritishga qaratilgan. Unda turli dastur va strategiyalar o'rganilib, mamlakatning yoshlar farovonligini himoya qilish va yanada xavfsiz va farovon jamiyat yaratishga intilishi tasvirlangan.

O'zbekiston jahon kun tartibiga moslashish va yosh aholi salohiyatiga sarmoya kiritishga intilayotgan bir paytda jinoyat va huquqbuzarliklarning oldini olish nafaqat farovon, balki jamiyatda hamjihatlik va shaxsning imkoniyatlarini kengaytirishga xizmat qiladigan kelajakni barpo etishda poydevor bo'lib xizmat qilmoqda.

I. Yoshlarga qaratilgan dastur va tashabbuslar

A. Yosh shaxslarning imkoniyatlarini kengaytirish

O'zbekiston yoshlarga ongli hayot tanlash va jinoiy harakatlarga aralashmaslik uchun imkoniyatlarni kengaytirish muhimligini tan oldi. Bunga erishish uchun hukumat yoshlarga qaratilgan qator dasturlarni amalga oshirdi. Ushbu dasturlar barqarorlikni oshirish, qaror qabul qilish ko'nikmalarini oshirish va yoshlar o'rtasida ijobiy xulq-atvorni rivojlantirishga qaratilgan. Tashabbuslar ustozlik dasturlari, etakchilikni rivojlantirish va kasbiy ta'lim imkoniyatlarini o'z ichiga oladi (UNICEF, 2020).

B. Ijtimoiy-iqtisodiy nomutanosibliklarni bartaraf etish

Ijtimoiy-iqtisodiy nomutanosiblik yoshlar o'rtasida huquqbuzarliklarning paydo bo'lishiga jiddiy hissa qo'shuvchi omil bo'lishi mumkin. O'zbekiston ushbu nomutanosibliklarni bartaraf etish bo'yicha maqsadli siyosatni amalga oshirib, asosiy e'tiborni qashshoqlikni kamaytirish va aholining ijtimoiy himoyaga muhtoj qatlamlari uchun sifatli ta'lim va tibbiy xizmatdan foydalanishni yaxshilashga qaratdi. Huquqbuzarlikning asosiy sabablarini bartaraf etish orqali ushbu dasturlar yanada adolatli jamiyat yaratishga qaratilgan (UNDP, 2019).

II. Jamiyat ishtiroki va ijtimoiy mas'uliyat

A. O'ziga tegishlilik tuyg'usini tarbiyalash

Yoshlar o'rtasida jinoyat va huquqbuzarliklarning oldini olishda mahalla faollari muhim o'rin tutadi. O'zbekiston yoshlar farovonligini shakllantirishda jamoatchilik ishtirokini faol ravishda ilgari surdi. Tashabbuslar orasida jamoat tashkilotlari, mahalla kuzatuv dasturlari, mahalliy hokimiyat va yoshlar guruhlari o'rtasidagi hamkorlikdagi sa'y-harakatlar kiradi. Ushbu tashabbuslar yosh shaxslarda tegishlilik va ijtimoiy mas'uliyat hissini uyg'otadi (UNODC, 2016).

B. Adolatni tiklovchi yondashuvlar

O'zbekistonda huquqbuzarliklarning oldini olish va huquqbuzarlik sodir etgan

yoshlarni reabilitatsiya qilish vositasi sifatida qayta tiklovchi adolat yondashuvlari ham o'rganildi. Bu yondashuvlar yoshlar tomonidan sodir etilgan huquqbuzarliklarni bartaraf etishda muloqot, yarashuv va jamoatchilikni jalb etishga ustuvor ahamiyat beradi. Javobgarlik va etkazilgan zararni tiklashga urg'u berib, tiklovchi adolat yanada sog'lomlashtiruvchi va kamroq jazolovchi tizimga hissa qo'shadi (UNDP, 2019).

III. Ta'lim tadbirlari va xabardorlik

A. Yoshlarni bilim bilan qurollantirish

Ta'lim – jinoyatchilik va huquqbuzarliklarning oldini olishda kuchli vositadir. O'zbekistonda yoshlarni ongli qarorlar qabul qilish uchun zarur bo'lgan bilim va ko'nikmalar bilan qurollantiradigan ta'lim tadbirlari amalga oshirildi. Ushbu tadbirlar hayotiy ko'nikmalarga oid ta'lim, fuqarolik ta'limi va giyohvand moddalarni suiiste'mol qilish va zo'ravonlikning oldini olish kabi mavzularda xabardorlik kampaniyalarini o'z ichiga oladi. Tanqidiy fikrlash va mas'uliyatli xulq-atvorni targ'ib qilish orqali ta'lim xavfsizroq jamiyatga hissa qo'shadi (YUNESKO, 2019).

B. Ogohlikni oshirish

Huquqbuzarlik va jinoiy xatti-harakatlarning oqibatlarini haqida xabardorlikni oshirish juda muhimdir. O'zbekistonda yoshlar va ularning oila a'zolariga qaratilgan targ'ibot-tashviqot ishlari olib borilmoqda. Ushbu kampaniyalar jinoyat va huquqbuzarliklarga aralashishning salbiy oqibatlarini ta'kidlab, muqobil variantlar va yordam tizimlarini targ'ib qiladi. Xabardorlikni oshirish ongli qarorlar qabul qilish va oldini olishga yordam beradi (UNODC, 2016).

Xulosa o'rnida aytish mumkinki, O'zbekistonda yoshlar o'rtasida jinoyatchilik va huquqbuzarliklarning oldini olishga bo'lgan faol yondashuv yoshlarning farovonligini ta'minlashga intilayotganidan dalolatdir. Yoshlarga qaratilgan dasturlarni amalga oshirish, jamiyatning faolligini oshirish va ta'lim sohasidagi tadbirlarni rag'batlantirish orqali mamlakat xavfsiz va farovon kelajak yaratishga intiladi. Bu sa'y-harakatlar barqaror rivojlanish bo'yicha global maqsadlarga mos keladi va O'zbekistonning ijtimoiy hamjihatlik, shaxs imkoniyatlarini kengaytirish va jinoyatchilikni kamaytirish bilan ajralib turadigan jamiyat qurishga sodiqligini aks ettiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. United Nations. (2015). Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development. Retrieved from <https://sdgs.un.org/2030agenda>
2. UNICEF. (2020). Uzbekistan: Adolescent and youth development. Retrieved from <https://www.unicef.org/uzbekistan/adolescent-and-youth-development>

3. UNDP. (2019). Sustainable development goals: Uzbekistan national report 2019. Retrieved from <https://www.uz.undp.org/content/uzbekistan/en/home/library/sustainable-development-goals-national-report-2019.html>
4. UNODC. (2016). Juvenile justice and crime prevention in Uzbekistan. Retrieved from https://www.unodc.org/documents/centralasia/2016/07/central-asia-study—juvenile-justice-and-crime-prevention-in-uzbekistan-_english.pdf
5. UNESCO. (2019). Education for sustainable development in Uzbekistan: Country report 2019. Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000370649>